

KJAK

Bústaðir - við at fara av sporinum!

Politiski leikluturin í ætlanunum hjá Bústaðir

Rósa Samuelsen

Løgtingskvinna fyri Sambandsflokkinn og forkvinna í Løgtingsins Trivnaðarnevnd

Landið hevur valt at seta á stovn ein almennan stovn (Bústaðir), sum við almennum pengum og hundrættals milliðnum krónum skal taka sær av nøkrum ávísu upp-gávum á føroyska bústað-armarknaðinum.

Bústaðir skulu fremja bú-

staðapolitikk landsins í verki og skipanin er í lýtuni lögð til Figgjarmálaráðið at hava politiskt og faklig eftirlit við.

Tað hvíli tí ein stór ábyrgd á politisku skipanini um at tryggja sær, at tey endamá, sum lagt verður upp til í lógini verða lýst nærri ella útgreinað – hetta áðrenn ein røð av byggjarið verða sett í verk og tað ikki vendist aftur. Ella skal tað verða upp til stjóran og 3 stýrslimir í Bústaðir at gera av, í einari slíkari umfatandi verkætlan sum hesari, hvørjar visjónir, strategiskar ætlanir og mál stovnurin leggur og fylgir – tað má krevjast ein politisk avkláring, samskipan og semja.

Endamál og lánisløg sambært lógini

Bústaðir/Húsálansgrunnur-in hevur til endamáls:

- at virka fyri, at øll í Føroyum skulu hava møguleika fyri at útvega sær ein bústað

- at tryggja fjølbroytni á bústaðamarknaðinum

- at stuðla upp undir Veðurlagspolitikk Føroya at minka orkunýtsluna hjá føroyska býlishópinum

Húsálansgrunnurin kann veita veðskuldarlán til sethús og íbúðir, har endamálið við lánunum er at figgja endurnýggingar og umbyggingar, soleiðis at orkunýtslan minkar.

Húsálansgrunnurin kann veita veðskuldarlán til íbúðafeløg og íbúðastovnar, sum eru skipað sum sjálvsognarstovnar ella lutafeløg.

Húsálansgrunnurin kann einsamallur ella saman við kommunum, feløgum og stovnum útvega, reka og leiga út íbúðir, íbúðahús og lestrarbýlir.

Húsálansgrunnurin kann veita realkredittlán at figgja føroyskar bústaðir.

Tvs. virksemd hjá grunninum fevnir rættuliga breitt.

Ein lukkað skipan

Tað virkar sum um, at stovnurin Bústaðir er byrjaður at liva sítt eignað lív – óheftur av teimum politisku áhugamálum, sum lógin leggur upp til og sum muga útgreinast og definierast rætt.

Bústaðartørvurin – málbólkar og raðfestingar

Bústaðir hava seinastu tíðina boðið borgarunum runt um alt landið møguleikar at skráseta seg á ein bíðilista til at leiga íbúðir. Tað virkar sum um, at kaos valdar, hvør veruligi tørvurin er, ógreitt er hvørjir málbólkar eru og eisini er ógreitt, hvussu stovnurin raðfestir ymsu

umsóknirnar.

Tað er nakað, sum bendir á, at tey fólk, sum hava serligan serligan tørv ikki verða raðfest og tað verða ikki gjørdar nakrar millumloysnir til tey eldru. Hvat er tørvurin í ymsu økjum í mun til tað, sum longu er gjørt av skipanum og tær ætlanir, sum eru á veg á eldraðkinum – hví verður td. Havnin raðfest sum hon verður.

Tað virkar heldur ikki sum um, at Bústaðir planleggja og samskipa arbeiðið við kommunurnar. Málini ella ymsu umsóknirnar sýnast nú at gerast kastibløka millum Bústaðir og kommunurnar. Í lýtuni vita kommunurnar onki um, hvussu farast skal fram og biða í óvissu.

Útsagnirnar hjá Bústaðir virka ørkymlandi, um, at td. bara ein persónur við lutastasti kemur á bíðilista, ja

so verður møguleiki at leiga eina íbúð í tí kommununi. Er tað td. realistiskt, at bara tí ein einstakur persónur er komin á bíðilista hjá Bústaðir, so fer Bústaðir saman við kommununi í holt við at byggja eina einstaka íbúð til ein persón.

Bústaðir leggja upp til eina umfatandi bygging um alt landið, sum grundleggjandi broytir verandi og komandi húsamarknað og prísbygnað.

Figgjarmálaráðið hevur ikki fakligan førleika sjálvt at meta um endamál og tørv á bústaðarøkinum og tí krevjst ein samskipaður innsastur við onnur fakøki.

Málið eigur tí skjótast møgult at verða tikið upp til politiska viðgerð.

Frælsi samráðingarrætturin er hóttur

Maud Wang Hansen

forkvinna í Føroya Pedagogfelag

Landsstýrið hevur kroyst fakfeløgini upp móti einum vegg við reallønarniðurskurði og eini eftirlønarlóg, sum beinleiðis setur túsundtals starvsfólk niður í løn, og um feløgini ikki makka rætt, steðga samráðingarnar. Vandir er síðan fyri, at tá fakfeløgini fráboða lóglig stríðsstig, leggur lögtingið uppí. Tað er ikki gott, og tað er ein beinleiðis misskiljing av frælsa samráðingarrættinum.

Lögtingið hevur heimild at blanda seg upp í samráðingarnar, um tað visir seg, at møgult stríðsstig ganga ov harligt út yvir ávísar samfelagsbólkar, og vandi stendst um lív ella heilsu hjá einstaka borgaranum ella ávísu samfelagsbólku. Lögtingið kann eisini blanda seg uppí, um beinleiðis vandi

er fyri stórum virðum hjá landinum. Hetta hava vit sæð Løgtingið brúkt í øðrum førum við at broyta galdandi lógir og byggisamtyktir í einari handavending.

Tað er ikki ætlanin við heimildini, at lögtingið fer inn og brúkar vald bara fyri at brúka vald, hinvegin hevur lögtingið skyldu til at brúka sítt vald til tess at forða fyri, at vanlukkur henda, sum hava álvarsligar fylgjur fyri land ella fólk.

Og júst í hesum føri, har strandfaraskipini møguliga verða lögð, er ikki talan um vanda fyri lívi ella heilsu, ella at stór virðir hjá landinum fara fyri skeyti. Tað er sjálvandi sera ørkymlandi fyri tey, sum verða rakt av einum verkfalli, líkamikið hvørji tey eru, ella hvar í landinum tey búgva. Hetta er ein partur av tí at lýsa ella fara í verkfall.

Verkfallið, sum varð fráboðað at byrja í dag kl.17.00, var ikki byrjað, og eingin kennir tí avleiðingar av hesum enn, og bara tí er tað valdsmisnytsla av Løgtinginum, um tey velja at leggja seg út í tær frælsu samráðingarnar.

Tað kann ikki passa, at um politisku raðfestingar møta móttøðu frá fakfeløgum, so kann landsstýrið

bara heita á Løgtingið um at trumfa sítt ígjøgnum.

Eg vil heita á øll fólkalvald um at seta seg væl inn í, hvat avtalan um frælsar samráingar inniheldur, og samstundis at hugsa seg væl um, áðrenn valdið verður brúkt til at forða fyri móttøðu. Ein arbeiðssemja er ikki altíð lívshóttandi, tað er eitt stríð um vald og betri viðurskifti á arbeiðsmarknaðinum.

Millum samráðingarnar eru eingi forum/tiltøk, har fakfeløg og arbeiðsgevarar tosa saman um viðurskiftini á sáttmáløkinum. Samstarvsráð kundu verið ein møguleiki at tosa um, hvussu politiskar raðfestingar og lógarbroytingar raka ymisku fakbólkar. Í einum tílíkum samstarvsráð kundu partarnir umrøtt viðurskifti á arbeiðsmarknaðinum ella í politisku skipanini, so tað ikki bert er tann eina mánaðin, meðan samráðingin fer fram, at hesi viðurskifti skulu fylla alt. Tað átti at ført við sær, at landsstýrið kundi lagt sínar samráðingar til rættis á ein slíkan hátt, at atlit verða tikið til øll viðurskifti, sum hava stóran týdning, og sum ikki rúmast innanfyri tann ásetta karmin.

Tá vit tosa um at uppføra okkum siviliserað, er tað

ein ábyrgd, sum liggur hjá øllum pørtum, ikki bara hjá arbeiðstakarunum. Fakfeløgini hava skyldu til at umboða limir sínar, og tá lógarverk og politiskar raðfestingar raka lønar-og arbeiðsviðurskiftini á ein negativan hátt, er tað skylda fakfelagsins at gera vart við hetta og at forða fyri, at viðurskiftini versna. Og tað er henda rætt, sum øll politiska skipanin eigur at verja og virða.

So haldið fingrarnar burtur frá okkara samráðingum, og latið partarnar gera sítt arbeiði. Kanska átti landsstýrið, áðrenn tey blanda seg uppí, heldur at hugt at, hvussu samráðingar fara fram, og tann møguleikin er altíð til staðar. Politikarar kunnu vera við til samráðingarnar, og tað vóru teir fyrr. Eg skilji ikki, hvussu ein politikari, sama um tað er landspolitiskari ella kommunalpolitiskari, kann velja als ikki at vísa seg við samráðingarborðið, uttan tann dagin skrivast skal undir. Undirskriftina kundi eitt embætisfólk borið millum hæddirnar í figgjamálaráðnum, men tankarnar og argumentini kann ein ikki lata øðrum at umsita.

Sjálvsagt hjálpir Tórshavnar kommuna

Bjørghild Djurhuus

Forkvinna í Trivnaðarnevndini

Fríggjakvøldið varpaði Dagur og Vika ljós á trupulleikan við at Tórshavnar kommuna selur eina av sínum ognum og at fólk verða sett á gøtuna.

Húsini í J.Paturssonargøtu er sett til sølu, og fólkin ið búgva har, hava fingið boð um hetta, eins og teirra rættindi sum leigarar.

Um so er, at leigarnir sum eru í húsinum, ikki sleppa at halda áfram, tá húsini verða seld, so finnað vit í Tórshavnar kommunu sjálvsagt eina loysn til teirra.

Í samanbandi við sosialar íbúðir, so hava vit tryggja okkum framíhjárætt hjá Bústaðir, at keypa ella leiga íbúðir, so skjótt hesar eru tøkar.

Eisini er umráðandi at viðurkenna, at hesar íbúðir eru nýggjar og nógvar av okkara sosialu íbúðum ikki eru tíðarhósandi.

Sjálvsagt skulu og vilja vit hjálpa okkara borgarum, um enn evsta ábyrgd er hjá landinum/Almannaverkinum

Ongin endar á gøtuni í Tórshavn Kommunu.